

De Tweede Kamer der Staten Generaal  
T.a.v. Bureau Wordvoering Kabinetsformatie  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Den Haag, 1 april 2021

Betreft: adviezen ten behoeve van de formatie

Geachte onderhandelaars,

Als onderhandelaars van het regeerakkoord (2021-2024) staat u voor de uitdaging om de koers van Nederland te bepalen. De formatie is het aangewezen moment om voor de jeugd van nu en de wereld van morgen de juiste keuzes te maken.

Kinderen en jongeren hebben geen stem aan de onderhandelingstafel, maar u kunt wel hun rechten bewaken en hun belangen behartigen door deze te betrekken bij alle keuzes en afwegingen die worden gemaakt. Daartoe attendeert UNICEF Nederland u graag op de volgende aandachtspunten.

**Betekenisvolle participatie van kinderen en jongeren.** Het VN Kinderrechtenverdrag bepaalt dat kinderen en jongeren het recht hebben om gehoord te worden. Daarom is het belangrijk dat beleidsmakers naar hun mening vragen en deze serieus nemen. UNICEF pleit ervoor dat jongeren *vanaf het begin* betrokken worden bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van wet- en regelgeving die van grote invloed is op hun leven. Deze bepaling geldt ook in crisissituaties. Behalve dat het gaat om een kinderrecht, draagt participatie ook bij aan draagvlak voor bewuste maatregelen. Wanneer u uw ambities op dit vlak in het regeerakkoord *expliciet* maakt laat u zien dat de stem van kinderen en jongeren werkelijk meetelt.

**Bescherming van kinderen en jongeren in de bijzondere gemeenten tegen armoede en geweld.** In Caribisch Nederland en in de autonome landen ervaren kinderen en jongeren ervaren ernstige gevolgen van aanhoudende sociaaleconomische problematiek. Crisissituaties maken kinderen die kwetsbaar zijn voor kindermishandeling *extra* kwetsbaar. Het ontbreken van een compleet en duidelijk wettelijk kader blijft een structureel knelpunt in de aanpak van - onder anderen - huiselijk geweld en kindermishandeling. Een grondige juridische analyse is hard nodig. Daarmee kan noodzakelijke regelgeving worden ontwikkeld voor bescherming van kinderen op de eilanden. Bovendien is er nog steeds onvoldoende zicht op kinderen en jongeren die in armoede leven. Het is van belang om de noden (van kinderen die in armoede leven) goed in kaart te brengen om ervoor te zorgen dat alle noodzakelijke interventies worden ingezet om de meest kwetsbaren te ondersteunen. Met een onderzoek dat de verschillende dimensies van armoede in kaart brengt, kan integraal beleid worden ontwikkeld, dat kan worden gemonitord en geëvalueerd. Hiermee kan worden vastgesteld in hoeverre de meest kwetsbare kinderen zijn bereikt.

UNICEF Nederland  
Beschermvrouwe  
Hare Koninklijke Hoogheid  
Prinses Beatrix

Postbus 95375  
2509 CJ Den Haag  
Bezuidenhoutseweg 74  
2594 AW Den Haag

T. 088 444 96 66  
info@unicef.nl  
www.unicef.nl

Rekeningnummer  
NL86 INGB 0000 0001 21  
KvK 27102631



**Een gezonde voedselomgeving voor álle kinderen.** Eén op de acht kinderen en jongeren in Nederland heeft overgewicht of obesitas. Bijna geen enkel kind in Nederland eet volgens de richtlijnen van de schijf van vijf en voldoet daarmee aan de minimale voedingsbehoeften voor een gezonde groei en ontwikkeling. Kinderen en jongeren groeien op in een omgeving die veelvuldig verleidt tot keuzes voor ongezond voedsel. De huidige zelfregulering door de industrie beschermt kinderen onvoldoende. Via het Nationaal Preventieakkoord kunnen we gezamenlijk toewerken naar de gezondste jeugd ter wereld in 2040, maar om dat te realiseren zijn concrete maatregelen nodig. UNICEF bepleit een sterkere en bredere aanpak van regelgeving, waarin de belangen van het kind centraal staan. Een verbod op kindermarketing voor ongezonde voedingsmiddelen, strenge afspraken voor productverbetering en een suikertax op suikerhoudende dranken zijn nodig om voor kinderen die gezonde voedselomgeving daadwerkelijk te realiseren.

**Het belang van het kind als uitgangspunt in de asiel- en terugkeerprocedure en de asielopvang.** Wij vragen de onderhandelaars zich tijdens de formatieonderhandelingen hard te maken voor het verankeren van het belang van het kind in de Vreemdelingenwet, conform het daartoe ingediende initiatiefwetsvoorstel. De nieuwe regering heeft de kans om daadwerkelijk kindvriendelijke asiel- en terugkeerprocedures te realiseren, door het bieden van kind-specifieke ondersteuning tijdens de procedures en samen met kinderrechten-experts beleid op te stellen voor zowel alleenstaande als begeleide kinderen. UNICEF Nederland dringt erop aan dat kinderen niet langer in vreemdelingendetentie worden geplaatst en dat er actief wordt gezocht naar alternatieven. Wij roepen de onderhandelende partijen op zich in te zetten voor *kindvriendelijke* asielopvang, waarin hun rechten gewaarborgd zijn en het belang van het kind centraal staat. Wij vragen u daarom te zorgen voor kortere wachttijden in de asielprocedure, het aantal verhuizingen per kind drastisch te verminderen en activiteiten gericht op het psychosociaal welzijn van kinderen te ondersteunen door hiervoor geoormerkte fondsen beschikbaar te stellen. Tenslotte vragen we uw aandacht voor de impact van de coronacrisis op kinderen in azc's, die een zware wissel trekt op de mentale gezondheid van deze kwetsbare kinderen.

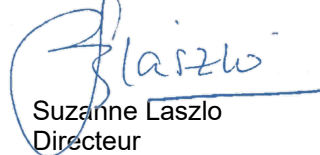
**Mentaal welzijn van kinderen en tieners een prioriteit.** Uit ons onderzoeksrapport *Geluk onder Druk?* blijkt dat de psychische gezondheid van de Nederlandse jeugd onder druk staat als het gaat over schooldruk en prestatiedruk. Daarnaast is de impact van de coronamaatregelen op kinderen en jongeren aanzienlijk; schoolsluiting raakt ze in de volle breedte van hun ontwikkeling, en maakt de groep kwetsbare kinderen groter. UNICEF Nederland doet een dringend appèl op het nieuwe kabinet om de ontwikkelingsbelangen en –risico's van kinderen nadrukkelijk mee te nemen in de afwegingen die worden gemaakt. Gelet op de verstrekende gevolgen voor kinderen en jongeren kan schoolsluiting volgens UNICEF Nederland geen standaardmaatregel zijn in het kader van pandemiebestrijding. Met het oog op de toekomst pleit UNICEF ervoor dat de brede ontwikkelingschade van de maatregelen op kinderen en jongeren geïnventariseerd en hersteld wordt. Herstelplannen zouden zich, behalve op het inlopen van leerachterstanden, moeten richten op de sociaal en emotionele ontwikkeling, waarbij concrete ambities worden geformuleerd en gemonitord. Bijvoorbeeld via een nieuw Nationaal Preventieakkoord toegespitst op mentaal welzijn.

**Investeren in ontwikkelingssamenwerking en kinderrechten.** Juist nú is het belangrijk te blijven investeren in ontwikkelingssamenwerking en kinderrechten. De coronacrisis heeft een enorme impact op honderden miljoenen kinderen en gezinnen wereldwijd, vooral in armere landen. Door ook nú te investeren in ontwikkelingssamenwerking kunnen we zoveel mogelijk voorkomen dat decennia van geboekte vooruitgang teniet wordt gedaan. De beschikbaarheid van coronavaccins onderstreept dit. Om deze pandemie te beëindigen is het niet alleen belangrijk dát er een vaccin is, maar ook dat iedereen op de wereld er toegang tot heeft.

We hopen dat u deze aandachtspunten en suggesties zult betrekken bij het maken van keuzes tijdens het opstellen van het regeerakkoord. In dat proces wensen wij u veel wijsheid toe.

Voor vragen en aanvullende informatie kunt u contact opnemen met Sasja Bökkerink ([sbokkerink@unicef.nl](mailto:sbokkerink@unicef.nl), 06 23 850 843).

Met vriendelijke groet,  
UNICEF Nederland



Suzanne Laszlo  
Directeur